

Lektionsunderlag

Undersökningar visar att läsningen av skönlitteratur bland yngre minskar. Det gör att ditt arbete som svensklärare blir än viktigare, och ställer krav på en litteraturundervisning som både inspirerar och ger tydliga ramar. I undervisning är det viktigt att arbeta både med klassisk och modern litteratur. Ett tips är att hitta ett tema där man kan utgå från när man ska få igång läsningen i klassrummet. Med Alla helgons dag i antågande har vi i detta studieunderlag valt att fokusera på skräck.

Diskussionsfråga 1

När vi blir rädda börjar hjärtat slå fortare, adrenalin pumpas ut i kroppen och vi gör oss beredda att fly eller försvara oss. Rädslan är viktig för vår överlevnad. Men det finns det vi är rädda för på riktigt och det finns det som får oss att rycka till, skrika rakt ut och får ena handen att flyga upp till munnen. Det sistnämnda skulle man kunna kalla fantasiskräck. Att man tänker på saker man läst eller sett på film när man är ensam och det är mörkt. Och då kan man vara rädd för ...

- Att bli anfallen av en varulv precis när man sätter nyckeln i ytterdörren
- Bli jagad av en ruten zombie
- Man tycker att någon följer efter en när man går hem ensam på kvällen
- Man tror att någon tittar in genom ens fönster på andra våningen
- Man känner sig iakttagen fast det inte finns någon där ...
- Det knäpper och knakar konstigt i huset fast man är ensam hemma

Vad är din läskigaste fantasi?

Diskussionsfråga 2

Vampyrberättelser syns särskild mycket idag. Men Twilight-serien är bara toppen på ett isberg av romaner som givits ut sedan 1700-talet. På 1970-talet fick de en ny inriktning. Vampyren var bekymrad över sin blodtörst. Därefter blev de hedonister som njöt av sin makt och sina möjligheter att utnyttja andra. Och nu är de hjältar som omvänts till den goda sidan. Några exempel på detta är: En vampyrs bekännelser, Buffy, Vampire Diaries (Vampyrens kärlek på svenska, 1997), Night World (om häxor, vampyrer, varulvar) och Twilight.

Oftast är det männen som är vampyrer, men i House of Night- och Vampire Academy-serien är det tjejerna och det ger en delvis annan skruv på berättelserna. I de flesta vampyrromaner går skräck och kärlek hand i hand, man får dubbelt adrenalinpåslag av att läsa dem. Hjärtat slår fortare både av det romantiska och spänningen!

Är det konstigt eller bra? Borde man inte vara rädd eller lycklig, förälskad? Hur ska en bra skräckberättelse vara uppbyggd? Blodspatter eller en mer smygande känsla? Varulvar eller "vanliga" galningar?

Diskussionsfråga 3

Redan innan filmer och tryckta böcker var något som alla hade tillgång till hemma berättade man skrämmande historier för varandra som underhållning. Det verkar både ha varit för att lära de yngre att undvika vissa dumdristiga risker (följ inte med en främling in i skogen) och ren underhållning.

Det finns också de som menar att det finns ett klart samband mellan ekonomisk lågkonjunktur och att skräcklitteratur och filmer blir populära. Vi vill bli rädda för något annat än det vi egentligen är oroliga och rädda för (som att inte kunna betala hyran eller att bli arbetslösa)!

Vad tror ni? Varför gillar vi att läsa spökhistorier och se skräckfilmer? Varför tycker vi om att bli skrämnda och mörkrädda? Hjälper det att läsa om andra som springer i panik?

Diskussionsfråga 4

Förr var man rädd för det som var ovanligt eller möjligen inte stämde med det som stod i Bibeln.

Häxprocesser förekom på många håll i Europa och USA under 1500- och 1600-talet. I Frankrike dömdes också ca 30 000 personer (från mitten av 1500-talet till mitten av 1600-talet) för att de var varulvar! I Sverige avrättades den sista kvinnan som anklagades för att vara häxa år 1676. Hon hette Malin Mattsdotter och brändes på bål.

Kan människors rädsla få något liknande att hända idag?

Diskussionsfråga 5

Förutom fantasiskräcken finns den riktiga rädslan verkliga saker. Som till exempel ...

- Krig
- Våldtäkt
- Misshandel
- Mobbning
- Att någon vi tycker om dör
- Att någon i vår familj blir allvarligt sjuk
- Att misslyckas med något som är viktigt

Vad är du rädd för på riktigt?

Lästips:

De levande döda: Fienden av Charlie Higson

Blod och choklad av Annette Curtis Klause

Vampire Academy-serien av Richelle Mead

True Blood-serien av Charlaine Harris

House of Night-serien av P.C. & Kristin Cast

För fler titlar besök www.bonniecarsen.se